КАБИНЕТ МИНИСТРОВ
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МИНИСТРЛАР КАБИНЕТЫ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ **КАРАР**

2024 ел, 2 ноябрь г.Казань № 956

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «2030 елга кадәр Татарстан Республикасында экспорт эшчәнлеген үстерү өчен уңайлы шартлар тәэмин итү стратегиясен раслау турында» 2023 ел, 28 декабрь, 1701 нче карары белән расланган 2030 елга кадәр Татарстан Республикасында экспорт эшчәнлеген үстерү өчен уңайлы шартлар тәэмин итү стратегиясенә үзгәрешләр кертү хакында

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты КАРАР БИРӘ:

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «2030 елга кадәр Татарстан Республикасында экспорт эшчәнлеген үстерү өчен уңайлы шартлар тәэмин итү стратегиясен раслау турында» 2023 ел, 28 декабрь, 1701 нче карары белән расланган 2030 елга кадәр Татарстан Республикасында экспорт эшчәнлеген үстерү өчен уңайлы шартлар тәэмин итү стратегиясенә түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

I бүлектә:

беренче абзацны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Россия Федерациясе Президентының «2030 елга кадәр чорга һәм 2026 елга кадәр перспективага Россия Федерациясен үстерүнең илкүләм максатлары турында» 2024 елның 7 маендагы 309 номерлы Указы нигезендә «Тотрыклы һәм динамик икътисад» илкүләм максаты кысаларында 2030 елга чимал булмаган энергетика булмаган товарларны экспортлау күләме 2023 ел күрсәткече белән чагыштырганда кимендә өчтән ике өлешкә артырга тиеш.»;

тугызынчы абзацны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Шулай итеп, 2030 елга кадәр Татарстан Республикасында экспорт эшчәнлеген үстерү өчен уңайлы шартлар тәэмин итү стратегиясе (алга таба - Стратегия) 2030 елга

чимал булмаган энергетика булмаган товарларны экспортлау күләме 2023 ел күрсәткече белән чагыштырганда кимендә өчтән ике өлешкә арттыруны тәэмин итүдән гыйбарәт.»;

уникенче абзацны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Россия Федерациясе Президентының «2030 елга кадәрге чорга һәм 2036 елга кадәрге перспективага Россия Федерациясе үсешенең илкүләм максатлары турында» 2024 елның 7 маендагы 309 номерлы Указы;

III бүлекне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«III. Социаль-икътисадый тотрыклылыкны тәэмин итү чараларын гамәлгә ашыру

2022 елда геосәяси факторлар белән бәйле билгесезлек шартлары югары дәрәҗәдә булу ил өчен җитди сынауга әверелде. Моңа кадәр беркайчан да гамәлгә кертелмәгән санкцияләр кертелү Татарстан Республикасы икътисады үсешенә шактый йогынты ясый:

тышкы сәүдә эшчәнлеген чикләү экспорт-импорт операцияләрендә чагыла;

технологик чикләүләр инвестиция проектларын гамәлгә ашыруга йогынты ясый;

сорау һәм тәкъдимнәр дисбалансы шартларында инфляция басымы, нефтькә бәяләрнең һәм сум курсының волатильлеге эшлекле активлыкка йогынты ясый;

Россия компанияләре һәм банкларының глобаль финанс системасына керүен чикләү чит ил контрагентлары белән түләүләр уздырганда шактый кыенлыклар һәм чыгымнар тудыра.

Экспорт күләменең кимүе күп санда эчке һәм тышкы чикләүләр һәм барьерлар күрсәтә, алар потенциаль экспортерларга бөтен булган потенциалны тулысынча файдаланырга мөмкинлек бирми, һәм үз артыннан компанияләрнең экспорт эшчәнлеген үстерүне тоткарлауга китерә. Товар җитештерүчеләрнең экспортын үстерүгә сизелерлек йогынты ясый:

чит ил контрагентлары белән үзара исәп-хисапларның катлаулылыгы, аерым алганда түләүләрне үтү озынлыгы, милли валюталарда исәп-хисап мөмкинлекләре булмау, валюталарны конвертацияләгәндә югалтулар;

экспортер-предприятиеләр өчен югары транспорт чыгымнары һәм йөк ташуның югары сроклары;

тышкы икътисадый эшчәнлек өлкәсендә махсуслаштырылган кадрлар җитмәү.

Төбәк дәрәҗәдә төп чикләү булып потенциаль һәм экспортка юнәлтелгән компанияләрнең тиешле ярдәм чаралары турында мәгълүмати хәбәрдарлыгының җитәрлек булмавы тора.

Санкция басымы шартларында Татарстан Республикасындагы оешмалар яңа кооперация элемтәләре урнаштыру, логистик чылбырларны яңадан булдыру, яңа сату базарларын эзләү, импортны алыштыру эшләрен оператив рәвештә оештырдылар.

Татарстан Республикасында оешмаларның экспорт потенциалын арттыруда һәм җитештерелә торган продукцияне алга этәрүгә түбәндәге чаралар каралды:

Татарстан Республикасында оешмаларны, шул исәптән кече һәм урта бизнес оешмаларын экспорт эшчәнлегенә җәлеп итү;

«Россия экспорт үзәге» акционерлык җәмгыяте белән берлектә гамәлгә ашырыла торган укыту буенча федераль партнерлык программалары кысаларында тренинглар уздыру;

Татарстан Республикасында оешмалар персоналын да, дәүләт хакимияте органнарының тышкы икътисадый эшчәнлектә катнашучы хезмәткәрләрен дә укыту максатында белем бирү курслары һәм семинарлар уздыру;

Татарстан Республикасында «Халыкара кооперация һәм экспорт» милли проектын гамәлгә ашыру программасын эшләү һәм мониторингы функциясен үтәүче идарәче команда формалаштыру;

экспортка юнәлтелгән предприятиеләргә мәгълүмати-консультация ярдәме күрсәтү һәм тышкы икътисадый эшчәнлекне мәгълүмати-аналитик тәэмин итү.

Инвестиция проектларын гамәлгә ашыру куелган максатларга ирешүдә инструментларның берсе булып тора. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «2024 елга Татарстан Республикасы инвестиция сәясәтенең 2023 – 2025 елларга Татарстан Республикасы инвестиция меморандумында билгеләнгән өстенлекле юнәлешләренә туры килә торган өстенлекле инвестиция проектлары исемлеген раслау турында» 2023 ел, 18 декабрь, 1637 нче карары белән расланган 2024 елга Татарстан Республикасы инвестиция сәясәтенең 2023 – 2025 елларга Татарстан Республикасы инвестиция меморандумында билгеләнгән өстенлекле юнәлешләренә туры килә торган өстенлекле инвестиция проектлары исемлеге

Татарстан Республикасында махсус икътисадый зоналар, индустриаль парклар, технопарклар, муниципаль дәрәҗәдәге сәнәгать мәйданчыклары булдырылды һәм уңышлы үсә, инвестиция инфраструктурасы булдырылды, аңа «Алабуга» һәм «Иннополис» ике махсус икътисадый зонасы керә.

«Үсеш полюсы» төбәкнең потенциалы, югары өстәлгән бәяле продукция җитештерүне арттыру инновацияләрне үстерү һәм җитештерүне концентрацияләү өчен алшартлар тудыра торган сәнәгать кластерлары, шул исәптән кече һәм урта эшкуарлык субъектларын кластерлар кысаларында җитештерү кооперациясенә кертү исәбенә.

Әйтик, нефть сәнәгатендә ягулык-энергетика комплексының экспорт потенциалы артуга эре нефть чыгару районнарында гамәлдәге нефть химиясе оешмаларын үстерүгә һәм яңаларын булдыруга, перспективада төбәк нефть химиясе кластерларын оештыруга ярдәм итәчәк.

Татарстан Республикасында оешмаларның конкурентлык сәләтен арттыру буенча эшнең мөһим юнәлешләре түбәндәгеләр:

дәүләти-хосусый партнерлык механизмнарын кулланып, венчур финанслауны да кертеп, инновация эшчәнлеген интенсификацияләү;

транспорт инфраструктурасын алга таба үстерү һәм модернизацияләү, ул Россиянең Европа өлешендәге мөһим елгалар - Идел һәм Кама буйлап транспорт коммуникацияләре белән «Көнбатыш - Көнчыгыш» һәм «Төньяк - Көньяк» халыкара транспорт коридоры перспективасында проектлана торган Татарстан Республикасының транзит потенциалын тулысынча гамәлгә ашырырга тиеш;

югары технологияле тармакларны да, традицион кулланучылар хезмәтләре секторын да кертеп, хуҗалык эшчәнлегенең төрле өлкәләрен үз эченә алган кече эшкуарлыкны үстерү;

федераль һәм төбәк дәрәҗәсендәге дәүләт ярдәмен алу, яңа югары технологияле продукция эшләүгә юнәлдерелгән проектларны финанслашу шартлары, мөмкин булган иң яхшы технологияләр базасында техник яктан яңадан җиһазландыру һәм конкуренциягә сәләтле производстволар булдыру мәсьәләләре буенча предприятиеләр белән мәгълүмати-консультация эшен дәвам итү.

«Сәнәгать экспорты» федераль проекты кысаларында конкурентлык сәләтен арттыру буенча корпоратив программаларны гамәлгә ашыру максатларында предприятиеләргә ярдәм күрсәтү күздә тотыла.

Татарстан Республикасы Рәисе Р.Н.Миңнеханов йөкләмәсе буенча «Made in Tatarstan» проекты (madeintatarstan.com) - Татарстан Республикасының сәнәгать потенциалы турында «Татарстанда эшләнгән» («Made in Tatarstan»)» мәгълүмат ресурсы (алга таба – Портал) гамәлгә ашырыла. Проект «Татарстан Республикасы рәсми порталы» Татарстан Республикасы дәүләт мәгълүмат системасына керә.

Портал Татарстан Республикасындагы оешмаларны эчке һәм тышкы базарларга чыгару максатында Татарстан Республикасы делегацияләренең рәсми визитларын оештыру өчен Татарстан Республикасы Сәнәгать һәм сәүдә министрлыгының эш коралы буларак актив кулланыла.

Төбәк җитештерүчеләре продукциясен тышкы базарга чыгару өчен төбәк җитештерүчеләре продукциясен конкрет экспорт базарына чыгаруга комачаулый торган сәүдә һәм административ киртәләрне бетерү зарури.

Татарстан Республикасында экспорт эшчәнлеген үстерү экспорт эшчәнлеген дәүләт тарафыннан стимулауның һәм экспортка юнәлтелгән предприятиеләргә ярдәм итүнең комплекслы системасы нәтиҗәлелеген арттыруны һәм үстерүне таләп итә. Мондый система Татарстан Республикасының экспорт эшчәнлеген үстерүнең төп бурычларын хәл итәргә ярдәм итәчәк:

Татарстан Республикасының экспорт активлыгын стимуллаштыру һәм экспорт потенциалын үстерү;

Татарстан Республикасының чимал булмаган энергетика экспортын үстерү;

югары технологияле экспорт өлешен арттыру.

Төбәктә экспортка юнәлтелгән предприятиеләргә ярдәм, шул исәптән Татарстан Республикасында экспорт эшчәнлеген башлап җибәрүгә һәм киңәйтүгә комачаулый торган киртәләрне җиңү максаты белән булышлык күрсәтү Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгының ведомство буйсынуындагы «Татарстан Республикасы Эшкуарлыкка ярдәм фонды» коммерциягә карамаган микрокредит компаниясенең Экспортка ярдәм үзәге ярдәмендә гамәлгә ашырыла.

«Россия экспорт үзәге» акционерлык җәмгыяте – Россия экспортерларына финанс һәм финанс булмаган ярдәм чараларының киң спектрын тәкъдим итә торган чимал булмаган экспортка ярдәм итү дәүләт институты. «Россия экспорт үзәге» акционерлык җәмгыятенә мөрәҗәгать итеп, экспортер мәгълүмати, консультация хезмәтләреннән һәм турыдан-туры субсидия ярдәменнән файдаланырга мөмкин.

«Татарстан Республикасы Эшкуарлыкка ярдәм фонды» коммерциягә карамаган микрокредит компаниясенең Экспортка ярдәм үзәге экспортка юнәлтелгән предприятиеләргә экспорт циклының теләсә кайсы этабында ярдәм күрсәтә. Экспортка юнәлтелгән эшкуарлыкка ярдәм чараларын гамәлгә ашыру җирле җитештерүчеләрнең яңа базарларга чыгу мөмкинлеген һәм товарларының

конкурентлык сәләтен арттыруны тәэмин итә, шулай ук төбәкнең гомуми социаль-икътисадый үсешенә сизелерлек йогынты ясый.

Моннан тыш, Татарстан Республикасының экспортка юнәлтелгән предприятиеләренә экспорт эшчәнлеген башлап җибәрүгә һәм киңәйтүгә комачаулый торган киртәләрне ерып чыгу максатларында «Россия экспорт үзәге» акционерлык җәмгыятенә ярдәм чаралары кулланылачак.

Татарстан Республикасында экспорт эшчәнлеген үстерүнең төп өстенлекләре түбәндәге юнәлешләр буенча билгеләнде:

сәнәгать тармакларында, авыл хуҗалыгында, глобаль конкурентлыкка сәләтле чимал булмаган секторлар хезмәтләре өлкәсендә формалашу максатларында «Халыкара кооперация һәм экспорт» милли проектын Татарстан Республикасы территориясендә гамәлгә ашыруда катнашу;

товарлар, эшләр, хезмәтләр экспортын киңәйтү;

Татарстан товарларының, эшләрнең, хезмәт күрсәтүләрнең тышкы базарларда булуын тәэмин итү максатларында Татарстан Республикасының экспортка юнәлтелгән предприятиеләренә ярдәм чараларын камилләштерү;

«Россия экспорт үзәге» акционерлык җәмгыяте, Россия Федерациясенең чит дәүләтләрдә сәүдә вәкиллекләре һәм экспортны үстерүнең башка институтлары белән экспортка юнәлтелгән компанияләргә дәүләт ярдәме чараларын гамәлгә ашыру максатларында үзара хезмәттәшлек;

Татарстан Республикасы предприятиеләрен, шул исәптән кече һәм урта эшкуарлык предприятиеләрен экспорт эшчәнлегенә җәлеп итү;

Татарстан Республикасы экспортерлары каталогын булдыру һәм алып бару;

экспортка юнәлтелгән инвестиция проектларын гамәлгә ашыру.

Моннан тыш, Татарстан Республикасының кече һәм урта эшкуарлык субъектларының «Татарстан Республикасы Эшкуарлыкка ярдәм фонды» коммерциягә карамаган микрокредит компаниясенең Экспортка ярдәм үзәгендә дәүләт ярдәме чараларыннан файдалану мөмкинлеге бар.

экспорт эшчәнлеге мәсьәләләре буенча консультация бирү;

экспорт контрактын әзерләүдә һәм (яисә) экспертизалауда ярдәм итү;

товарларны (эшләрне, хезмәт күрсәтүләрне) чит илләргә чыгару өчен тышкы базарларда куела торган мәҗбүри таләпләргә продукцияне туры китерүдә ярдәм итү (стандартлаштыру, сертификацияләү, кирәкле рөхсәтләр);

интеллектуаль эшчәнлек нәтиҗәләрен һәм аларга тиңләштерелгәнтоварларны, эшләрне, хезмәт күрсәтүләрне һәм Россия Федерациясе территориясеннән читтә хокукый саклау бирелә торган предприятиеләрне индивидуальләштерү чараларын саклауны тәэмин итүдә һәм хокукларны рәсмиләштерүдә ярдәм итү;

потенциаль чит ил сатып алучыларын эзләүдә һәм сайлап алуда ярдәм итү;

кече һәм урта эшкуарлык субъектларының күргәзмә-ярминкә, мәгълүмат-консультация һәм башка чараларда катнашуын оештыру;

экспорт эшчәнлеге мәсьәләләре буенча семинарлар, вебинарлар, мастер-класслар һәм башка мәгълүмати-консультация чаралары уздыру;

кече һәм урта эшкуарлык субъектларын электрон сәүдә мәйданчыкларында урнаштыруда ярдәм итү;

экспорт эшчәнлеген үстерү буенча акселерация программаларында кече һәм урта эшкуарлык субъектларының катнашуын оештыру;

конференцияләр, форумнар, «түгәрәк өстәлләр» һәм экспорт эшчәнлеген популярлаштыруга юнәлтелгән башка чаралар уздыру.

Экспортка ярдәм итү һәм стимуллаштыру чаралары инде экспорт тәҗрибәсенә ия булган яисә экспорт эшчәнлеген башлауга югары әзерлек стадиясендә булган оешмалар өчен чит ил базарларына чыгуга практик һәм максатчан ярдәм күрсәтүгә юнәлдерелергә тиеш.

«Татарстан Республикасы Эшкуарлыкка ярдәм фонды» коммерциягә карамаган микрокредит компаниясенең Экспортка ярдәм үзәге Alibaba, Epinduo, ЛеснойРесурс.рф, Topfranchise, Trendyol һәм Turkishexporter кебек халыкара маркетплейсларында эшкуарлар продукциясен урнаштыру буенча хезмәт күрсәтә.

Тышкы икътисадый мәнфәгатьләрне тәэмин итүнең нәтиҗәле инструменты – ул Татарстан Республикасының вәкаләтле, даими һәм сәүдә-икътисадый вәкиллекләренең эше.

2022 елда беренче тапкыр чимал булмаган энергетикага карамаган экспорт өлкәсендә зур сәнәгать предприятиеләре өчен «Ел экспорты» конкурсы үткәрелде. «Сәнәгать өлкәсендә иң яхшы предприятие-экспортер» номинациясендә «КАМАЗ» гавами акционерлык җәмгыяте, «Сәнәгать продукциясе экспорты өлкәсендә ел алдынгысы» номинациясендә «Нәфис Косметикс» акционерлык җәмгыяте җиңүче дип танылды.

Эксперт комиссиясе утырышы нәтиҗәләре буенча 2023 елда беренче урыннарны түбәндәгеләр алды:

«Машина төзелеше өлкәсендә ел экспортеры» номинациясендә (кече һәм урта эшкуарлык субъектлары арасында) - «Агромастер» ПК» җаваплылыгы чикләнгән җәмгыяте, Татарстан Республикасы (анкер чәчү комплексларын, пневматик чәчү комплексларын, катнаш чәчү комплексларын экспортлый);

«Агросәнәгать комплексының база продукциясе өлкәсендә ел экспортеры» номинациясендә (кече һәм урта эшкуарлык субъектлары арасында) - «Агро-Рост Экспорт» җаваплылыгы чикләнгән җәмгыяте, Татарстан Республикасы (авыл хуҗалыгы продукциясен экспортлый).

Россия Федерациясе субъектларында ел саен «Ел экспортеры» еллык конкурсын уздыру 2.0 төбәк эксперт стандарты кораллары исемлегенә керә – «Россия Федерациясе субъектының икътисадый актив халкы һәм яшьләре арасында экспорт эшчәнлеген популярлаштыру механизмнарын булдыру һәм үстерү».

Шул ук вакытта тышкы икътисадый хезмәттәшлекне үстерүдә Татарстан Республикасында югары дәрәҗәдәге халыкара чаралар уздыру мөһим роль уйный.

Татарстан Республикасы Сәнәгать һәм сәүдә министрлыгы тарафыннан даими нигездә «Час с с торгпредом» форматында Россия Федерациясенең сәүдә вәкилләре катнашында видео-конференц-элемтә режимында чаралар уздырыла.

Конгресс-күргәзмә чараларын үткәрү Татарстан Республикасының инвестиция потенциалын алга җибәрүдә мөһим юнәлеш булып тора.

2023 елда Россия Федерациясе Президентының «Россия – Ислам дөньясы: KazanForum» халыкара икътисадый форумы турында» 2023 елның 17 гыйнварындагы 17 номерлы Указы нигезендә чарага федераль статус бирелде.

Татарстан Республикасы Сәнәгать һәм сәүдә министрлыгы тарафыннан 2023 елда 219 халыкара чара оештырылган.

2023 елда Бәйсез Дәүләтләр Бердәмлеге илләре белән Татарстан Республикасы арасындагы хезмәттәшлекнең алга таба үсешенә ярдәм иткән ике яклы визитлар күп булды.

Татарстан Республикасы Үзбәкстан Республикасы территориясендә, шулай ук Казахстан Республикасында «ИННОПРОМ» халыкара сәнәгать күргәзмәләрендә даими катнашучы булып тора.

2023 елда Казанда Россия белән Үзбәкстан арасында III төбәкара хезмәттәшлек форумы үткәрелде.

Татарстан Республикасы Сәнәгать һәм сәүдә министрлыгы тарафыннан 2024 елның гыйнварыннан июнь аена кадәр 140 халыкара чара оештырылган.

2024 елда Татарстанда «Россия - Ислам дөньясы: KazanForum» XV Халыкара икътисадый форумы - киң колачлы чара узды, анда финанс һәм бизнеска гына түгел, сәясәткә, туризмга, фәнгә, мәдәнияткә дә кагылышлы мәсьәләләр каралды. 2024 елның 14-19 маенда «Казан Экспо» халыкара күргәзмә үзәгендә 125 тематик сессия, лекцияләр, мастер-класслар һәм презентацияләр булды. Форум мәйданчыгында шулай ук Kazan Halal Market хәләл-продукция ярминкәсе һәм күчемсез милек күргәзмәсе оештырылды.

2024 елда чит ил партнерлары белән хезмәттәшлекне үстерү эшен дәвам итү планлаштырыла:

Бәйсез Дәүләтләр Бердәмлеге илләре белән хезмәттәшлек юнәлеше буенча;

Азия белән үзара хезмәттәшлекне киңәйтү;

Африка илләре белән мөнәсәбәтләрне төзү;

чит ил партнерлары белән шартнамәләр базасын актуальләштерү буенча;

күргәзмә чараларын оештыру һәм күргәзмәләрдә катнашу буенча.»;

IV бүлектә:

уналтынчы абзацны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Татарстан Республикасында экспорт үсешенең перспектив географик юнәлешләре (базарлар) 3 нче таблицада күрсәтелде.»;

3 нче таблицаны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«3 нче таблица

Макротөбәк	Дәүләтләр - сәүдә партнерлары	Чит илгә чыгарыла торган продукция	Экспорт потенциалы
1	2	3	4
Таможня берлеге һәм Бәйсез Дәүләтләр Бердәмлеге илләре	Казахстан Республикасы, Үзбәкстан Республикасы, Беларусь Республикасы, Кыргызстан Республикасы, Әзәрбәйҗан Республикасы, Әрмәнстан Респуб-	Машина-техник продукция, азык-төлек товарлары, сәнәгать материаллары, киң куллану товарлары	Экспортны үстерү өчен түбәндәгеләр алшарт булып тора: интеграция процесслары гамәле, уртак яисә якын чикләр, тыгыз тарихи, социаль-мәдәни, икътисадый элемтәләр, үсә торган җирле базарлар, уңайлы транспорт-географик урнашу урыны бар. Нефть продуктлары, химик продуктлар,

1	2	3	4
	ликасы		машина төзелеше продукциясе, автомобильләр һәм комплектлау әйберләре, тимер юл техникасы, фармацевтика продукциясе шактый зур экспорт потенциалына ия.
Көнчыгыш, Көньяк-Көнчыгыш һәм Көньяк Азия илләре	Кытай Халык Республикасы, Һиндстан Республикасы, Вьетнам Социалистик Республикасы, Индонезия Республикасы, Малайзия	Югары чимал тәшкил иткән товарлар	Россия Федерациясе һәм Азиянең иң эре илләре, Кытай Халык Республикасы, Һиндстан Республикасы арасында сәүдә итүдә һәм икътисадый хезмәттәшлекнең башка рәвешләрендә нинди дә булса дискриминация чикләүләре булмау әлеге дәүләтләр белән хезмәттәшлекне үстерүгә уңай йогынты ясый. Тонналы товарларны (беренчел авыл хуҗалыгы продукциясе, сәнәгать чималы һәм ярымфабрикатлар) күпләп сатуны үстерү өчен ярдәм итүче фактор булып макротөбәкнең географик ераклыгы тора. Нефть продуктлары, ашламалар, машина төзелеше продукциясе, целлюлоза-кәгазь продукциясе, пластмассадан резина-техник эшләнмәләр, IT-сектор хезмәтләре, туристлык хезмәтләре шактый зур экспорт потенциалына ия.
Якын Көнчыгыш һәм Төньяк Африка илләре	Иран Ислам Республикасы, Төркия Республикасы, Мисыр Гарәп Республикасы, Марокко Корольлеге, Берләшкән Гарәп Әмирлекләре	Югары дәрәҗәдә эшкәртелгән нефть продуктлары, азык-төлек, металлургия продукциясе, химия һәм урман сәнәгате комплекслары продукциясе	Экспорт күләмнәрен арттыру перспективалары макротөбәк илләренең икътисадый үсешенең шактый зур потенциалы белән һәм продукциянең аерым төркемнәре (азык-төлек, урман-кәгазь товарлары, металл) кытлыгының табигый һәм социаль-икътисадый сәбәпләре аркасында сакланып калу белән билгеләнә. Азык-төлек продуктлары (май продукциясе, кош ите), пиломатериаллар, нефть химиясе чималы, ашламалар, агач плиталар һәм фанера, азык, хәләл фармацевтика препаратлары шактый экспорт потенциалына ия.

1	2	3	4
Үзәк һәм Көньяк Африка илләре	Ангола Республикасы, Нигерия Федератив Республикасы, Эфиопия Федератив Демократик Республикасы	Ашлык, ашламалар, машина төзелеше продукциясе	Экспорт үсеше перспективалары Африка илләренең күпчелегенең икътисадый үсеш дәрәҗәсе һәм базарның ераклыгы белән чикләнә. Нефть продуктлары, ашламалар, азык-төлек продуктлары, химия тармагы продукциясе, машина төзелеше продукциясе зур экспорт потенциалына ия.
Латин Америкасы илләре	Бразилия Федератив Республикасы, Мексика Кушма Штатлары, Аргентина Республикасы	Ашламалар, нефть продуктлары	Бу макротөбәк илләренә экспортның күпчелек перспектив товарлары буенча, башка илләрдән тәэмин итүчеләрнең югары көндәшлеге булганда, дефицит юк. Нефть продуктлары, ашламалар шактый зур экспорт потенциалына ия»;

әлеге Стратегиягә кушымтаны яңа редакциядә (карарга теркәлә) бәян итәргә.

Татарстан Республикасы
Премьер-министры А.В.Песошин

2030 елга кадәр Татарстан Республикасында экспорт эшчәнлеген үстерү өчен уңайлы шартлар тәэмин итү стратегиясенә кушымта
(Татарстан Республикасы
Министрлар Кабинетының
2024 ел, 2 ноябрь, 956 нчы
карары редакциясендә)

2030 елга кадәр Татарстан Республикасы экспортын үстерүнең төп күрсәткечләре

2030 елга кадәр Татарстан Республикасында экспорт эшчәнлеген үстерү өчен уңайлы шартлар тәэмин итү буенча стратегиянең максаты: 2030 елга чимал булмаган энергетик товарларны экспортлау күләмен 2023 ел күрсәткече белән чагыштырганда өчтән бергә арттыруны тәэмин итү						
Т/с	Күрсәткеч исеме	Күрсәткеч тибы (максатчан, өстәмә)	Үлчәү берәмлеге	База күрсәткече		2030 елга планлаштырыл-ган күрсәткечләр
				күрсәткече	датасы	
1.	Энергетика булмаган экспортның реаль үсеше (млн. АКШ долларына)	максатчан	млн. АКШ доллары	2 741	31.12.2023	4 568
2.	Товарларны экспортлауның гомуми күләме (млн. АКШ доллары)	өстәмә	млн. АКШ доллары	10 170	31.12.2023	14 800
3.	Экспортер илләр санын арттыру (2022 елда факттагы төшүне исәпкә алып, арта барган нәтиҗә)	өстәмә	берәмлек	109	31.12.2023	130
4.	Агросәнәгать комплексы продукциясен экспортлау күләмен арттыру (АКШ млн.доллары)	өстәмә	млн. АКШ доллары	456,6	31.12.2023	486,4
5.	Кече һәм урта эшкуарлык субъектлары булган экспортерлар санын арттыру	өстәмә	берәмлек	1 630	31.12.2023	1 710